

Székelyföld az őt megillető támogatástól esik el

Április 11-én a bukaresti képviselőház elutasította Székelyföld autonómia statútumát. Izsák Balázs a Magyar Fórum megkeresésére elmondta, hogy az életnek az ad értelmet, hogy másokért, mások jogaiért, mások boldogságáért küzdünk. Családért, faluért, városért, népért, hittestvérekért. Aki ebbe belefárad, az többé már nem él.

Bízott benne, hogy a román képviselőház támogatja Székelyföld autonómia statútumát?

–Háromszor nyújtottuk be a törvénytervezetet a román parlament elé. Egyik alkalommal sem voltak olyan illúzióink, hogy a román politikai osztály támogatni fogja Székelyföld autonómiáját. Illúziók helyett viszont céljaink voltak. Ismét a román közbeszédbe kívántuk beemelni a székely törekvéseket. Ennek kettős szerepe is volt. Egyrészt a román közvéleménynek üzentünk, hogy a kétszeres elutasítás ellenére sem mondunk le Székelyföld autonómiájáról. Másrészt a saját közösségünket újra és újra meg akarjuk erősíteni az alapvető célok melletti elkötelezettségben. A felnövekvő új nemzedéket be kell kapcsolnunk az autonómiaküzdelembe, azon az úton, ahol tizenöt éve elindultunk. Választ akartunk a román államtól: ha nem fogadják el a mi autonómiakonceptiónkot, akkor foglalják össze hivatalos, az állam álláspontját képviselő dokumentumban az ellenérveiket!

Elégedett az RMDSZ-es képviselők érvelésével?

–Legutóbb 2012-ben nyílt lehetőség arra, hogy a román parlamentben Székely-föld autonómiájának ügye terítékre kerüljön. Akkor nem akadt egyetlen hozzászóló sem, aki kiállt volna az ügyért. A helyzet azóta megváltozott. A képviselőház szak-bizottságaiban Csoma Botond és Márton Árpád érvelt Székelyföld autonómiája mellett, az emberi jogi bizottságban pedig Benkő Erika koherensen, meggyőzően szólalt fel. Elmondta, hogy „a 21. században Székelyföld javasolt autonómiája három egyszerű és könnyen érthető dolgot jelent: valós decentralizációt, széleskörű pénzügyi autonómiát és a magyar nyelvnek a román mellett hivatalos regionális nyelvként való elfogadását Székelyföldön”. A szakbizottsági elutasítások után a plénum előtt folyt a vita, ahol az RMDSZ frakcióvezetője, Korodi Attila kifejtette: „párbeszédre van szükség ahhoz, hogy megértessük, hogy mi nem Románia határait akarjuk bontogatni, hanem csupán a szülőföldünkön való megmaradásunknak szeretnénk megteremteni a hosszútávon is fenntartható feltételeit.” Foglaljuk össze röviden: a Magyar Polgári Párt tagjaként Kulcsár-Terza József országgyűlési képviselő 2017. december 22-én beterjeszti a Székely Nemzeti Tanács törvénytervezetét. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség képviselői különböző szakbizottságokban, illetve a képviselőház plénumában határozottan kiállnak a tervezet védelmében. Ez a magyar egység. Nem valakik mellett, nem egy szervezet mellett, hanem egy olyan közös cél mellett, amelyért érdemes egységesen fellépni.

Mekkora szerepe van az elutasításban a Törvényhozási Tanácsnak?

–Mint jeleztem korábban, választ akartunk a román államtól, többet akartunk kikényszeríteni tehát, mint egy politikus véleményét. Ezt a választ a parlament Törvényhozási Tanácsának a véleményezése testesíti meg, hiszen ezt fogadta el a képviselőház két szakbizottsága és maga a plénum is, de valószínű, hogy a szenátus elutasításának is ez lesz az alapja. Úgy tűnik, hogy egy sziklakemény érvrendszer áll szemben a mi jövőképünkkel. Ez azonban nem így van. A

parlament Törvény-hozási Tanácsa harmadszor ismétli meg ezt a véleményezést, szinte minden be-terjesztésekor szóról-szóra papírra vetik ugyanazt a szöveget. Észrevettem, hogy az első két véleményezés érvként hozza fel ellennünk az ET 1334/2003-as számú ajánlását, éppen azt, amely Andreas Gross jelentésén alapul, és amelyet mi a területi autonómiák melletti legfőbb érvként használunk. Átolvasva az idézetet, kiderült, hogy azt meghamisították, hogy az eredeti tartalommal ellentétes üzenetet kényszerítsenek belé. Büntető feljelentést tettem a bukaresti ügyészségen, ám az ügyészség, úgy ítélte meg, hogy a parlament Törvényhozási Tanácsának véleményezése nem kötelező jellegű, és lazán eltekintett a bűncselekmény társadalmi veszélyességétől. Hasonlóan kezelte fellebbezésemet a Bukaresti Fellebbviteli Bíróság. Ezzel szemben a harmadik betérjesztés után kiadott véleményezéséből maga a parlament Törvényhozási Tanácsa törölte az okirathamisítást tartalmazó részt. A pert tehát nem nyertük meg, de a csatát igen. Ezzel azt is bizonyítottuk, hogy nem egy sziklakemény érvrend-szer áll velünk szemben, hanem egy laza logikájú, hibákkal, tévedésekkel, hamisításokkal teli szöveg, amelyet kötelességünk ízekre szedni, és kikényszeríteni egy színvonalasabb választ, amelyet a román hatóságok presztízs okokból is meg kell fogalmazzanak!

Vannak olyan román politológusok, akik egyáltalán támogatják Székelyföld autonómiáját?

–Erre nincs egyértelmű válasz. Talán nincs. Ezzel szemben a decentralizáció kérdését másképp közelítik meg a román politikusok. Van egy réteg, amely magától a kérdéstől is fél. Vannak viszont olyanok, akik nem félnek a szubszidiaritás fogalmától, felelősséggel nyilatkoznak a kérdésről, és elkerülhetetlennek tartják a decentralizációt, bár nem értenek egyet Székelyföld autonómiájával. Ez utóbbiakkal lehet vitát nyitni, bár biztos, hogy a párbeszéd útja hosszú és nehéz lesz. Többször jártam Kolozsváron, és meglepődve tapasztaltam, hogy magyar értelmiségiek ellenszenvvel viszonyulnak a székelyekkel szemben. Mi lehet ennek az oka? Az oszd meg és uralkodj elve?

–Ők maguk lennének illetékesek a válaszadásra. Engem persze ez az ellenszenv nem lep meg, nem ér váratlanul. Édes-apám irodalomtörténész, kritikus és egyetemi tanár volt. Egy életen keresztül voltam tanúja annak a küzdelemnek, amelyet azért folytatott, hogy a könyvkiadásban, a magyar irodalomtatásban olyan írók öröksége kapjon teret, mint Illyés Gyula, Németh László, Tamási Áron, hogy ne töröljék a tantervből Berzsenyi Dánielt, hogy a kiadók közöljék, és az olvasók becsüljék olyan kezdő írók műveit, akiket a népi írók örököseinek lehetett tekinteni. Megbecsült helyen álltak könyvespolcán Sinka, Erdélyi, Szabó Dezső és Reményik kötetei, akiről akkor nyíltan nem is lehetett beszélni. Apámnak ezt a küzdelmet magyar értelmiségiekkel szemben kellett megvívnia, akiknek az ellenszenvébe, mi több, a gyűlöletébe állandóan beleütközött. Én úgy élem meg az autonómiatörekvés magyar ellenzőivel folytatott küzdelmet, mintha az természetes folytatása lenne annak a harcnak, amely Édesapámat az irodalompolitikában egy életen át elkísérte. Ha interjúkérésekre válaszolok, ha tanulmányt vagy közleményt írok, szüleimre emlékezve József Attilával mond-hatom: „ők fogják ceruzámat s én érzem őket és emlékezem.”

Tud olyan érveket mondani, hogy a románok számára például közjogilag miért lenne lényeges a törvénytervezet elfogadása?

–A Székely Nemzeti Tanács alakuló ülésén elfogadtunk egy olyan határozatot, amelyben azt tűztük ki célként: legyen Székelyföld egy önálló fejlesztési régió, azaz az unió nyelvén önálló NUTS II régió. Ezzel szemben Székelyföldet besorolták, három más, román többségű megyével a Közép-romániai fejlesztési régióba. Az Európai Bizottság által közzétett tanulmány szerint, Romániában három olyan régió van, amelyben az egy főre eső nemzeti össztermék meghaladja az uniós átlagot: a Közép-romániai fejlesztési régió, a nyugati régió és Bukarest. Fejlettségüknél fogva elesnek fontos regionális fejlesztési forrásoktól. A Közép-romániai fejlesztési régióban azonban egész Székelyföldön az egy főre eső nemzeti össztermék az uniós átlag alatt van! Így Székelyföld az őt megillető támogatástól esik el, de ezzel együtt Románia is. Vajon a mélyszegény Románia meddig engedi meg magának ezt a fényűzést, hogy uniós pénzekről mondjon le? Vannak még más érvek is, most éppen ezt részleteztem, amelyet grafikonokkal, térképekkel alátámasztva mutattam be Strasbourgon nemrég, az EP Intergroup csoportjának meghívására tartott előadásomon.

Nem tart attól, hogy a székelyek egyszer belefáradnak az autonómiaküzdélembe?

–Az életnek az ad értelmet, hogy másokért, mások jogaiért, mások boldogságáért küzdünk. Családért, faluért, városért, népért, hittestvérekért. Aki ebbe belefárad, az többé már nem él. Azt kívánom a székelységnek, hogy maradjon eleven, harcos, derűlátó közösség. Maradjon meg ősei hitében, soha ne fáradjon Istenhez fohászolni, soha ne fogyjon ki a humora, s jó szava az elesettekhez, a megfáradtak-hoz, törekvése a tudásra, s vágya a szabadságra. Ha ez mind együtt van, akkor teljes fegyverzetben állunk az autonómiaküzdélemhez.